

Izhaja vsak četrtek
in velja s poštnino vred
in v Mariboru s pošilja-
njem na dom
za celo leto 3 gld. — kr.
„ pol leta 1 „ 60 „
„ četrt leta — „ 80 „
Naročnina se pošilja
opravištvu v dijaškem
seminšču (Knaben-
seminar.)
Deležniki tisk. društva
dobivajo list brez po-
sebne naročnine.

Slovenski GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Posamesne liste
prodaja knjigar Novak
na velikem trgu
po 5 kr. — Rokopis.
se ne vračajo, nepla-
čani listi se ne spre-
jemajo.

Za oznanila se plačuje
od navadne vrstice, če
se natisne enkrat 8 kr.
dvakrat . . . 12 „
trikrat . . . 16 „

Judovska nadležnost.

V ljubljanskem dnevniku „Slov. Narod“ v dopisu „iz Maribora“ dne 27. jul. beremo imena uradnikov, ki na Slovenskem uradujejo in si kruhek služijo pa slovenski ne znajo čisto nič, namreč: v Mariboru: adjunkt Borges, adjunkt Ivičič, avskultant Puff, kancelist Fladung, knjigovodja Schneider, dalje adjunkt Rumpfer v Rogaci itd. O prvič navedenem piše dopisatelj od besede do besede tako: „dr. Borges c. kr. sodnijski adjunkt, kateri je židov ali jud, rojen na Češkem kje, in je hud sovražnik slovensčine“. Ta stavek je res zanimiv. Razkaziva nam, da imamo rimsko-katoliški kristijani stanujoči v sodnijskem okraji levega podravskega obrežja v Mariboru za sodnika — juda. Kaj podobnega se v Mariboru menda ni zgodilo, kar svet stoji. G. adjunkt in jud dr. Borges ima torej večkrat priložnost pa tudi dolžnost sveti križ postaviti pred kristijana in terjati, da mu ta prisegne. Gotovo bode marsikdo čitajoč te besede začuden se vprašal: kako je to pri nas kristijanah bilo mogoče? Odgovorimo: popolnem po postavi! Dodati moramo le, da so takšno postavbo liberalni poslanci sklenoli l. 1867. Osnovnih državnih pravic §. 4 veli: „javne službe so vsem državljanom pristopne“ in §. 14. „uživanje državljanskih in političnih pravic je neodvisno od verospoznavstva“. Na podlagi teh paragrafov prišla je sicer ogromna večina avstrijskih kristijanov do tega, da ima judovske uradnike, sodnike itd.

Marsikteri liberalci je še l. 1867. mislil, da je Bog vedel koliko dobroto storil s tem, da je sinovom Abrahamovim prej zaprte dveri do avstrijskih kristijanov na stečaj odpreti pomagal. No, sedaj čujemo vedno več glasov, ki to obžalujejo kot največjo nesrečo. Pravijo: „jud ostane jud, deni ga, kamor hočeš; jud se ne loti nebenega težkega dela, on neče biti ne kmet, ne rokodelce, ne rudar, on hoče lehek kruh jesti, večina judov pa „špekulira“; judje so se polastili zlasti nemško-liberalnih novin ter v njih kristijanske narode šču-

vajo in delajo na njih razkristijanjenje, judje so nam s svojim „špekuliranjem“ popačili vse trgovstvo na škodo nekdanje krščanske poštenosti, oni so pravi očetje oduštvu itd.“ Tako jamrajo sedaj celo uže liberalci, zlasti na Ogerskem. Tukaj začel je poslanec Istoczy silno vojsko zoper judovsko nadležnost ter snuje društvo zoper sinove Abrahamove. Rumuni so se dolgo na vse kripnje branili judov, na Ruskem jih izganjajo in celo v Bismarkovej deželi so judov siti. Bismarkov list „Grenzboten“ spominja Nemce na izrek učenjaka Fichte-ja: „judom podeliti državljanskih pravic ne kaže, razven če jim po noči porežete glave in drugih nastavite, v katerih ne bo niti edine judovske misli“ ter zahteva postavne pomoči zoper jude. List svetuje: „tujim judom meje zapreti, domačim zlasti sodnijske službe zabraniti, nebene judovske novine naročiti, nikdar nebenega juda voliti, postavbe zoper oduštvu uvesti, igranje na borzi in barantanje z delnicami predrugačiti in, če to ne pomaga, vse jude zapoditi iz velike Bismarkije“. To so nam res srditi nasveti, znamenja, da se zbirajo črni oblaki, iz katerih utegne silna nevihta prihrumeti nad jude. Kristijani začenjajo upirati se judovski nadležnosti!

Govor slovenskega poslanca dr. Dominkuša

(v štajerskem deželnem zboru dne 2. julija t. l.)

II. Pravica národova na pouk v materinem jeziku je tako nedvomna, kakor pravica živeti ali pravica do zraka in svetlobe. Kedar se pa tudi najskromnejše hoté posluževati Slovenci teh pravic, katere ves olikani svet priznava ter jih tudi naše države osnovni zakoni zagotavljajo, in če tudi uže prej izjavljajo, da bodo dali državi, kar je njenega, in se postavili zgolj na praktično stališče, tedaj se jim réka: „Vi ste se premalo udeleževali kulturnega delovanja, da bi mogli imeti kakšnih pravic, vaš jezik nij dovolj olikan, vi nimate učnih sredstev“. Kar se tiče prvega očitanja, priznati bode vsakomu, kdor je količkaj oprezno zasledoval